

Judas barn

Markus Heitz

Judas barn

Översättning Anna Bengtsson

COLTSO MMXII

© 2007 by Droemersch Verlagsanstalt
Th. Knaur Nachf. GmbH & Co. KG,
München, Tyskland
© 2012 Ersatz, Stockholm
Originalets titel Kinder des Judas
Översättning från tyska Anna Bengtsson
Redaktör Ola Wallin
Korrekturläsare Wera Minth
Omslag Håkan Liljemärker
Grafisk form & sättning Ola Wallin
Tryck Spinduly's, Litauen 2012
ISBN 978-91-87219-08-5

Coltso är ett imprint till Ersatz

www.coltso.se

www.ersatz.se

Prolog 7

Första boken: Slickan 15

Andra boken: Aeternan 251

Tredje boken: Upptäckter 305

Fjärde boken: Döden 489

Författarens efterord 526

Författarens tack 528

Prolog.

20 november 2007
Tyskland, Sachsen, Leipzig, kl. 23:59

JAG HAR hört livets melodi.

Den har inget med fågelkvitter, vindsus i träden eller barnskratt att göra. Den har ingenting kitschigt över sig.

Livets melodi är monoton, elektronisk. Den förändras sällan, och om den gör det är det oftast inget bra tecken. Ingen ton är ny för mig och ändå blir jag jämt förvånad över att människans, kvinnornas och barnens melodier kan låta så olika. Tonen ljuder mellan femtio sextio gånger per minut, en enkel metronom som håller takten mer eller mindre bra.

Det händer att andra instrument stämmer in i melodin. Också de har en nykter och saklig klang, ständigt densamma. Det är människan som bestämmer rytmen, vilka stämmor instrumenten ska spela. Ändå kan hon nästan aldrig påverka något.

Jag lyssnar gärna till melodin, för den betyder liv.

Flera gånger i veckan går jag till operahuset, där livets melodi framförs av otaliga uttolkare. Ingen skulle komma på tanken att stryka dem från repertoaren. Jag sitter alltid på första raden, bara ett fåtal människor kommer närmare orkestern än jag. Melodin framförs alltid av en ensam människa. Gammal, fattig, rik, man eller kvinna, det gör ingen skillnad. Alla spelar, vare sig han eller hon vill eller inte. Ofta ser jag de ensamma musikerna i ögonen, håller dem i handen när oron blir för stark, säger några uppmuntrande ord. Många blundar som om de själva lyssnade till en melodi; andra drömmer, det ser jag på deras rörelser.

Det finns många olika sätt att spela melodin, och jag vågar påstå att jag hört alla. Nej, säg hellre: nästan alla.

Fast en sak är sig alltid lik: först när den sista tonen klingat ut kommer tårarna. Det är jag skyldig musikern.

Och stillheten som följer gör mig avundsjuk.

I dag är musikern en liten flicka.

Hon heter Thea. Hon är elva år, kommer från Leipzig och har länge vägrat att spela sitt stycke med orkestern. I går, fyra veckor efter operationen, gick det inte längre. Läkarna kopplade henne till en mängd monitorer för att kunna hålla hennes hjärtfrekvens och blodtryck under uppsikt, exakt observera hennes värden. Inte för att de fruktar det värsta – tvärtom, de är hoppfulla. De har gett Thea nya, effektiva mediciner. De vill bara hålla henne under uppsikt. Ingen ser vad jag ser, inga maskiner kan hjälpa dem med det. »Bara en försiktighetsåtgärd«, har de sagt till föräldrarna. De ljuger inte, de tror på det. De vet inte bättre – som jag gör.

Theas ansikte har magrat sedan jag såg henne första gången. När man tänker på vad den arma varelsen har gått igenom är det ett under att hon fortfarande har hull på kroppen. Ätit så lite, kräkts så mycket.

Hon sover djupt och tungt. Cancern upptäcktes av en slump och naturens perversa nyck gjorde att den växte snabbt. Överläkaren sade att det är mycket sällsynt med så stora tumörer i så små huvuden. Jag är inte säker på att Thea och hennes föräldrar delar professor Angerers entusiasm över det medicinska fyndet. Efter operationen sade han till föräldrarna att allt skulle ordna sig.

Jag sitter vid hennes säng, lyssnar med ena örat till den elektro-niska orkestern och livets melodi och koncentrerar mig sedan på Theas andetag. De är lugna och regelbundna. Fortfarande.

Jag känner inte längre lukten av desinfektionsmedel och ozon från apparaterna, jag har suttit för många gånger vid sådana här stationer. Vanliga besökare utvecklar snabbt en aversion.

Min hand rör vid hennes veka drag, smeker den bleka kinden och stryker bort en motsträvig ljus hårlock innan den faller ner och kittlar Thea på näsan. Ett rött, lysande ärr i hårfästet erinrar om ingreppet. Hon påminner otroligt mycket om en flicka som levde för många hundra år sedan och som jag ibland har berättat om för Thea. Hon tycker om de där historierna. Själv vet jag inte vad jag tycker.

Under täcket, vid hennes högra sida, ligger Paddy, den bruna

teddybjörnen, som också har fått mat i dag. I alla fall låtsades jag mata den. Thea tycker om när jag berättar historier, sjunger och leker med henne och Paddy. Hon kräktes genast upp den lilla grötportionen. Berodde det på ivern och glädjen? Hade jag fått henne att skratta för mycket? Nu får hon näringslösning intravenöst.

När jag rör vid henne vrider hon på huvudet, tar tag i mina fingrar och ler i sömnen. Jag håller tillbaka tårarna, jag vet att jag inte kommer att få se det där leendet många gånger till. Ingen människa kommer att få se det igen efter den här natten; i bästa fall på ett fotografi.

Det finns en saga om en läkare som kunde se döden stå vid patientens bädd och på så sätt avgöra om den sjuke skulle tillfriskna eller ej. Jag ser visserligen inte döden, men jag känner den. Det är en gåva som jag inte har bett om. Kanske fick jag den för att jag så ofta har befunnit mig i dödens närhet och har ledsagat fler döende än de flesta levande människor. I Theas fall visste jag direkt att han hade valt henne. Vid sådana tillfällen är det lätt att börja tvivla på Gud. Ändå vore det orättvist att skylla på honom. Jag menar, hur gör ateisterna? Vem ska de skylla på? Om det inte råkar finnas ett kärnkraftverk i närheten av Theas hem och det bevisligen finns en radioaktiv läcka som utlöst tumören, så är det svårt för en ateist att anklaga någon.

De talar om ödet – och menar inte sällan Gud. Även när man inte tror på något, så tror man.

Inom andra religioner heter det att man får vad man förtjänar. Eller betalar för något man gjort i ett tidigare liv. Det är svårt att föreställa sig att ett så snällt barn som Thea skulle ha gjort något ont i ett tidigare liv och nu måste göra bot; dessutom vore det orättvist, eftersom hon inte är medveten om sin gamla skuld. Lika orättvist som att skylla på Gud.

Försiktigt drar jag tillbaka handen, klappar flickan igen och är glad att jag inte är ateist. Min tro är stark, den överlever en oskyldig flickas död utan anklagelser mot Gud. Det finns saker man inte kan ändra på. Vi människor har gjort allt för att rädda flickan. *Jag* har gjort allt för att rädda henne, på mitt omärkliga sätt. Men

sjukdomen var starkare. Hennes död kommer att överrumpla läkarna.

Men jag är inte så förhärdad som det kanske verkar. Jag ser på Thea när hon sover – och vill slå någon hårt i ansiktet. För att värja mig mot sorgen blir jag rasande, flyr in i vreden, i ursinnet. Det tog många år innan jag lärde mig kontrollera det. Eller rättare sagt: innan jag fann en ventil.

Fram till nu har hon haft tur, lilla Thea. Inga olyckor, inte ens ett benbrott eller något annat av de där missödena som barn ofta råkar ut för. Hon var bäst i klassen och skulle flyttas upp till högstadiet nästa år, hoppa över ett helt läsår. En smart tjej.

Thea rycker till. En kort och gäll störning i livets melodi.

Jag tar hennes svala hand mellan mina fingrar. »Såja, Thea, jag är här«, viskar jag och lutar mig fram, så att min skugga faller över henne och hon omedvetet kan känna min närvaro. »Var lugn, söta lilla. Jag är här.«

Ljudet av min röst lugnar henne, hjärtfrekvensen återgår till det normala, men jag förstår signalen mycket väl. Med ena handen trycker jag på snabbtelefonen.

»Syster Doris, var vänlig och underrätta Theas föräldrar«, säger jag tyst. »Deras dotter ska snart dö.«

»Tack, fru Sarkowitz«, kommer svaret. Inga frågor, inget: »Är ni säkert?« eller: »Är ni galen? Med de fina värdena?« Det finns en orsak till detta. Doris har känt mig i sju år och vet att alla mina förutsägelser slår in. Många gånger har både hon och jag önskat att jag skulle ha fel. För en gångs skull. Tyvärr har vi inte fått uppleva någon sådan liten triumf över döden.

»De måste skynda sig. Det är inte långt kvar«, tillägger jag och tittar på monitorn där Theas hjärtslag syns som en elektronisk hoppande punkt med en glödande linje efter sig.

Plötsligt slår hon upp sina mörkbruna ögon. »Jag är törstig«, säger hon hest och klamrar sig fast vid min hand. »Jag är så varm, Sia.«

»Vänta, jag ska ge dig något att dricka.« Med höger hand håller jag upp ett glas av den röda druvsaften som hon tycker så mycket om. Hon försöker förgäves sätta sig upp, jag har aldrig sett henne så kraftlös. Ögonen är djupt insjunkna och skuggorna runt dem

är mörka som på en femtioåring. Försiktigt hjälper jag henne att ta en klunk, sedan hostar hon och jag ställer ner glaset. »Bättre?«

»Ja«, svarar hon tyst och trevar efter Paddy som jag genast lägger på hennes arm. »Tack, Sia.«

Sia är inte mitt riktiga namn, utan en förkortning av Theresia. Theresia Sarkowitz, nattsköterska, trettiosju år – så står det åtminstone i sjukhusets personalregister. Men inte ens en kritisk betraktare skulle tro att jag var över trettio. Jag har hållit mig i form och är stolt över min kropp, som har fått uthärda en hel del. Frakturer, skärsår efter knivar och glasskärvor, min hud har utstått många provningar utan att det syns ett enda ärr.

»Ska du inte sova lite?« frågar jag Thea och lägger min hand mot hennes panna. Iskall och fuktig.

Hon skakar på huvudet, men rörelserna är kraftlösa.

»Nej. Då kommer drömmarna tillbaka. Och monstren.« Thea trycker björnen mot sig, hennes beskyddare och ledsagare. »Jag tycker inte om dem. Kan Scylla komma och jaga bort dem, Sia?«

Scylla, flickan i mina berättelser. »Var inte rädd, Thea«, säger jag lugnt. »Jag ska se till att Scylla kommer och jagar bort monstren, jag lovar. Men nu...«

EKG-apparatens signaler ökar tempot. Jag knäpper snabbt av ljudet på instrumentet och följer de dansande linjerna i ögonvrån. Det lilla hjärtat skenar!

Plötsligt rycker Thea till. »Sia!« Hennes ansikte grimaserar av smärta och ansträngning, hennes ögon är stora och vidöppna. Det är som om hon försökte pressa ur sig smärtan och sjukdomen, rena sig. Andhämtningen blir snabbare.

»Jag lämnar dig inte ensam, Thea«, lovar jag. »Paddy och jag tar hand om dig.«

Då öppnas dörren till rummet, professor Angerer och ett akutteam stormar in och tittar på apparaternas monitorer. Han ger snabba anvisningar till läkarna och sköterskorna, sprutor fylls och töms i infusionsslangen. Jag reser mig lite för att inte vara i vägen, men släpper inte den lilla handen. Mina ögon vilar på Thea, ingenting annat intresserar mig längre. Döden har redan slunkit in i henne och letar efter hennes själ för att ta den med sig.

Jag hör knappt överläkarens korta och snabba instruktioner.

Thea vrider huvudet åt mitt håll igen, slöjan över hennes ögon påminner mig om immiga fönsterrutor. Hon håller hårt i min hand, lika hårt som de vuxna som jag har följt in i döden. Barn kan vara mycket starka.

Jag ler mot henne och smeker hennes ansikte. »Var inte rädd, Thea. Var inte rädd.« Det är tungt, men jag nynnär en av mina visor för henne, tonerna kommer att lugna henne.

Theas blick brister.

Döden har farit ur henne och tagit med sig hennes själ.

Att hon kommer att hamna på en bättre plats än jag finns det inget tvivel om.

Jag sluter hennes ögon. Bredvid mig står Angerer, med en knapp gest hejdar han en äregurig läkarassistent som står med defibrillatorn i högsta hugg. Det är därför jag aldrig har förlorat respekten för den här överläkaren. Hur mycket han än engagerar sig i behandlingen vet han när han har förlorat striden och inte bör plåga sina patienter mer.

»Jag förstår inte«, utbrister någon i teamet. »Allt såg ju så lovande ut. Och den nya medicinen...«

Angerers ansikte är orörligt. Det har ett uttryck av absolut vanmakt.

Nu kommer tårarna. Sorgen över att ett oskyldigt, ungt liv har gått förlorat sköljer igenom mig och jag hoppas att raseriet snart ska återvända.

Om du såg mig nu skulle du kanske tro att jag är Theas mamma, eller moster eller någon annan nära anhörig, och det är inte helt fel. De döda står mig nära, jag har ju följt dem på en väg som de bara går en gång. Det är något unikt. Det uppstår ett särskilt band.

Ett par minuter senare återfår jag fattningen och reser mig. Först nu släpper jag flickans hand, torkar bort tårarna från kinderna och ögonen med en näsduk, väl medveten om att jag förstör min makeup. Än sedan.

Angerer och hans vita trupp har redan dragit vidare, kanske ett nytt akutfall eller dödens rutiner på sjukhuset: skriva journal, *Patienten avled till följd av sin svåra cancersjukdom*, inte glömma klock-

slaget och på inga villkor skriva *oväntat*, för då kan det hända att allmänna åklagaren reagerar.

Jag vänder mig om i dörren och betraktar Thea där hon ligger med teddybjörnen under armen. Jag kan fortfarande känna hennes fingrar i min hand, avtrycken syns fortfarande på min hud. Så synd.

Jag går till sjuksystrarnas rum, där råder ett spánt lugn. Nattskiftet vet förstås vad som har hänt.

»Här, fru Sarkowitz«, säger Doris och räcker mig en kopp te. Det är vår ritual, sedan sju år tillbaka.

»Tack.« Jag hatar min röst när den är nasal. Den är ovanligt mörk för att vara en kvinnas, men samtidigt klar. Det är bara när jag har gråtit som den låter så där. Jag har mycket socker och mjölk i teet och tar en klunk.

Jag ser Theas föräldrar skynda förbi i korridoren.

»Jag tar hand om det«, säger Doris, reser sig och går ut för att så skonsamt som möjligt berätta för dem att deras dotter har dött. Det är vår arbetsfördelning: jag följer människorna när de dör, hon tar hand om de sörjande. Hon är bättre på det än läkarna, därför överlåter man det åt henne.

Klunk för klunk tömmer jag koppen och försöker bringa ordning i tankarna. Men i stället ser jag Theas ansikte framför mig, hennes söta lilla ansikte. Det kommer att förfölja mig i minst en vecka, det vet jag. Vuxna som dör tar inte lika hårt på mig som barn.

Min uppgift på ontologiska avdelningen är slutförd. För tillfället finns inga fler kandidater som snart ska skiljas från livet. Jag ser på klockan ovanför dörren, den visar 01:01. Snart kallar mitt andra värv.

Jag ställer ner koppen på bordet, reser mig och går mot utgången, när Doris kommer tillbaka. Nu har även hon tårar i ögonen. I hallen hör jag en kvinnas högljudda, förtvivlade gråt.

»Jag förstår inte hur ni står ut med döden, fru Sarkowitz«, säger Doris dystert. »När jag ser de anhöriga och hur de lider skulle jag kunna gråta i timmar.« Hon tar fram en näsduk ur fickan på sin rock.

»Kära syster Doris, det är just därför jag ledsagar de döende och

Första boken.

SLICKAN

inte deras närstående«, svarar jag. »Föreställ er hur mycket jag skulle snyfta och snörvla om jag var tvungen att möta föräldrarna. Tröstande ord ligger inte för mig.«

Vi skakar hand, hon rör lätt vid min axel när hon går förbi mig in i rummet.

»Finns det någon på de andra stationerna?« frågar jag på rutin, men jag vet redan svaret.

Doris skakar på huvudet. »Nej, fru Sarkowitz. Det ligger en äldre herre på intensivvården som saknar anhöriga, men det vet ni ju redan. Överläkaren tror inte att han har långt kvar, men...«

»... men det sade han förra veckan också«, avslutar jag mening- en och ler vänligt. »Oroa er inte, syster Doris. Han har tre dagar kvar, kanske fyra. Jag besöker honom i morgon natt.« Ännu ett tragiskt fall: en bortglömd, ensam åldring. De brukar vara extra rädda för döden, även om de låter påskina att de ser den som en befriare. De flesta ljuger. Jag ska ge honom all min uppmärksamhet. »God natt«, säger jag och väntar som vanligt inte på svaret.

Jag går genom korridoren mot trapphuset och hör moderns hul- kande gråt bakom mig. Jag vänder mig inte om. Jag gillar inte att se de anhörigas förtvivlan. Man får lust att ta tag i dem, skaka dem och ryta att de ska vara glada över att de fortfarande är i livet; att de är här och får sörja; att de inte måste döda sina egna barn...

Rasande sparkar jag upp dörren och springer nerför trapporna. Elva våningar, i långa kliv, ett nytt rekord till Theas ära. Aldrig har jag nått receptionen så snabbt.

»God natt, fru Sarkowitz«, ropar receptionisten efter mig, en ung man, högst arton år, den nye vapenvägraren. De kommer och går i så rask takt att jag inte hinner lära mig deras namn. Jag bara lyfter handen och rusar ut.

Kan Scylla komma och jaga bort dem, Sia?

Jag har fattat ett beslut. Jag har funderat länge, men Thea av- gör saken: jag ska äntligen skriva ner historierna som har förföljt mig under alla år.

En sak är säker: det kommer att bli hemska historier. Ty jag kan inte bara känna döden – jag är också en av dess gudinnor.

KAPITEL 1.

12 mars 1670

Gruza (serbiskt område), Osmanska riket

»KOMMER DE till oss också, mamma?« Den lilla flickan såg ut genom de våta fönsterrutorna och kunde inte slita blicken från gatan, där soldaterna gick från hus till hus i regnet. Att döma av de enkla kläderna och vapnen tillhörde de den turkiska ockupationsmaktens hjälptrupper, förmodligen var de frivilliga från en annan by. Flickan rörde huvudet än hit än dit för att se så mycket som möjligt genom det regnstänkta glaset; det lilla ansiktet lös av iver.

»Kanske det, Jitka.« Hennes mor ställde sig bakom henne och lade händerna på barnets axlar. Hon delade inte dotterns förtjusning, men Janja hade inte heller någon orsak att frukta främlingarna. Det fanns inte mycket att hämta hos en tjugoåttårig änka och en liten flicka på åtta år. Hon suckade, drog lite i dotterns enkla, mörkbruna klänning och lade den svarta hårflätan till rätta på ryggen. Samtidigt iakttog hon de andra korsvirkeshusen; i fönstren skymtade enstaka, ängsliga ansikten. Människor som ville lämna sina hus för att prata med soldaterna viftades tillbaka.

Jitka kastade en snabb blick på modern, hon ville inte förlora männen ur sikte. »Får jag följa med dem, mamma?«

Janja såg häpet på flickan och kunde inte låta bli att skratta. Hennes dotter blev bara oräddare med åren, hennes äventyrlust var välkänd i hela byn vid det här laget. »De skulle inte ta dig med, min blomma, för...«

Något fångade hennes uppmärksamhet. Janja såg en man i harnesk komma ridande, han blickade bort mot det fristående lilla huset i gatans ände; sedan satt han av från sin praktfullt smyckade och rustade häst. *En janitsjar*, konstaterade hon förbluffat. Dessa fruktade elitsoldater utmärkte sig genom sin särskilda klädsel. Egentligen var det förbjudet för janitsjarerna att rida, men de tog

sig vissa friheter när de var långt bort från Konstantinopel och sultanen, det visste Janja.

Janitsjaren ropade till sig en orientaliskt klädd man, som led-sagades av en tjänare med paraply, de talade med varandra. Att en hjälptrupp leddes av en sådan soldat var mer än ovanligt och förmodligen inget gott tecken. I vanliga fall fick de inte ha någon kontakt med ortsbefolkningen, men de bröt mot många regler för att tillskansa sig välstånd och makt.

»Varför skulle de inte det, mamma?»

Janja stod försjunken i tankar. En gång hade hon hört att ordet saknade motsvarighet på hennes språk, det fanns bara en omskrivning, som ungefär betydde att en janitsjar var en ofri människa som inte levde för någonting annat än kriget. Det oroade henne att en av dem dök upp i byn.

»De gillar inte flickor«, svarade Janja frånvarande. Hon iakttog männen och det underliga obehaget växte sig starkare. Hon hade ingen anledning att känna så. Turkarnas herravälde innebar knappt några inskränkningar, och så länge alla betalade sina avgifter och skatter lämnade både fanarioterna – de grekiska förvaltarna – och domarna, som kallades kadis, byarna i fred. Janja hade betalat sina avgifter så sent som i går.

Den övervägande majoriteten av traktens invånare hade förblivit kristna, ockupanterna avstod från att omvända dem med våld – även om klockorna i tornen inte längre fick ringa till gudstjänst. Klangen var kränkande för muslimernas öron, löd förklaringen. Man hade tvingats kapa flera kyrktorn, så att de inte skulle vara högre än minareten.

I hennes lilla stad fanns ingen minaret, därför reste sig tornet orört mot himlen. Sedan fanns det förstås hela byar som hade konverterat till islam, vilket gav fördelar. De här soldaterna kom säkert från en sådan by.

Något som av naturliga skäl ständigt skapade oro var devsirme-systemet, enligt vilket alla kristna familjer måste överlämna sina förstfödda söner till sultanen, som lät göra janitsjarer av dem. Var detta orsaken till att soldaterna dök upp i byn?

»Men mamma, du säger ju alltid att jag inte är som andra flick-

or«, invände Jitka och började klappa i händerna när hon såg janitsjaren styra stegen mot hennes hem genom de drivande regnskyarna. »De kanske gör ett undantag för mig?»

»Du är framförallt väldigt nyfiken. Sådant gillar de inte alls. Du har ju sett hur de sjasar tillbaka folk in i husen.« Janja böjde sig ner mot sin dotter. »Turkarna är inte våra vänner, kom ihåg det.«

Tunga stöveltramp hördes framför ingången, kort därpå dunkade ett hårt föremål mot dörren. Janja drog snabbt på sig sin mörkbruna slängkappa, knöt den vita hättan tätare runt huvudet och skyndade fram till dörren. »Du ska vara tyst, Jitka«, sade hon lågt innan hon öppnade.

Skenet från ljusen kastade ett gyllene skimmer över mannen. Jitka såg på honom med lysande ögon. På tröskeln stod en janitsjar, han såg precis ut som flickan hade föreställt sig när hon hört berättelserna. Under ytterplaggen av tungt, fint kläde glänste en ringbrynja som var smyckad med broscher och symboler. På huvudet bar han en tung stridshjälm med en väv av ringar som skyddade nacke, panna och kinder. På stridshjälmen satt i sin tur en huva av vit filt med ett gyllene spänne. Händerna och underarmarna var klädda i långa pansarhandskar. Flickan såg beundrande på dekorationerna, som måste ha utförts av en gudabenådad guldsmid. Blommönster, graverade geometriska ornament, förgyllda beslag och lås glänste i skenet från den fladdrande lågan.

Vid janitsjarens sida hängde en sabel, i bältet satt två mycket vackert formade pistoler. Handtagen på hans vapen var smyckade med dyrbar intarsia av det slag som endast furstar kunde köpa på sig. I höger hand höll han en rund sköld dekorerad med siden och silvertråd. Han bar byxor av blått tyg och höga stövlar.

Jitka vågade knappt andas av ängslan för att den sagoaktiga var-elsen skulle försvinna. Bara vattnet som droppade från hjälmen tycktes verkligt: droppar rann över ansiktet som pryddes av en kraftig brun mustasch.

»Vi letar efter en pojke«, sade janitsjaren utan att hälsa på Janja. Hans ljusa ögon spejade in i det enkelt möblerade rummet. »Om han finns gömd här, så säg det med en gång.« Han böjde sig fram

och klev in, filthuvan strök mot karmen. »Om jag hittar honom går det illa för dig.« Han talade inte bara utan brytning, hans röst saknade också känslor. »Han har stulit av byns pålagor.«

»Jag inte gömt någon. Jag bor ensam med min dotter«, svarade Janja och böjde lite på huvudet för janitsjaren. Hon uppfattade honom som något äldre än sig själv. »Jag skulle aldrig våga motsätta mig sultanens befallningar, det vet kadin.« Hon kände sig osäker, eftersom hon inte visste hur hon skulle tilltala honom – om hon överhuvudtaget var tillåten att säga något. Hon kände inte till någon i staden som hade gjort det förut.

Fyra soldater kom in i huset, och på en vink från janitsjaren började de genomsöka huset. Han gick förbi Jitka utan att bevärdiga henne en blick, medan flickan oavvänt såg på honom. Hon hade så många frågor! Framför allt tyckte hon om sabeln som hängde vid hans sida, ett underbart och unikt vapen, vars skaft var av trä, men beslaget med mycket silver. Motiv och mönster skimrade, gyllene stråk i form av blommor och rankor löpte längs klingan, ja, till och med skaftet var dekorerat. Den liknade inte alls de slitna, solkiga knivarna som männen i byn använde i sitt dagliga arbete. Modern förmanade viskande dottern att stanna där, men flickan hörde henne inte.

Jitka följde männen när de inspekterade de tre små kamrarna, öppnade skåpen, rotade runt bland kastruller och pannor, ja, till och med tittade under sängen. Hon höll sig hela tiden på avstånd och iakttog janitsjarens rörelser, rustningen, dekorationerna.

Men soldaterna verkade uppfatta henne som en del av det lilla huset, inget mer. När hon stod i vägen föste de undan henne, inte brutalt, men likgiltigt, som om hon var en möbel.

Då och då gav janitsjaren korta anvisningar till sina följeslagare på turkiska. Jitka drog in mannens lukt av svett, järn och lager av vått kläde; därunder gömde sig en kryddig, angenäm doft. Jitka tyckte att han var fascinerande: en livs levande sagofigur som hade kommit direkt från slagfältet hem till dem!

Till slut stannade janitsjaren upp och vände sig långsamt mot henne. »Vad tittar du på?«

»Er«, sade Jitka, utan att minnas moderns varning. Hon tog

ett litet steg tillbaka, men inom sig tog hon sats för att ställa den första frågan.

Plötsligt stod hennes mor bakom henne, tog tag i hennes arm och tvingade henne ut ur sovrummet. Det gjorde ont. »Vänta utanför!« befallde hon med en skarp röst som flickan inte hade hört förut, sedan såg hon på janitsjaren. »Jag känner dig.« Hon tog ett steg närmare honom. »Du heter Branco. De hämtade dig för femton år sedan, om jag minns rätt.«

Mannens ansikte mörknade. »Jag kände igen dig direkt, Janja, men jag visste inte om det var samma för dig.« Han stack handen innanför bältet, bredvid dolkskaftet, och gjorde inget för att dölja sin olust. Det var tydligt att han inte ville vara där. »Nu har jag återvänt med mitt regemente. Jag är ovan vid att tala det gamla språket och se ansikten som jag trodde att jag hade glömt. De flesta av er verkar inte särskilt vänligt inställda.«

»Förvånar det dig?« Janja visste inte vad som for i henne, men vetskapen om att janitsjaren en gång hade varit hennes lekkamrat fick henne att glömma all försiktighet. »Pålagorna, devsirme-systemet...«

»Pålagor måste alla betala«, sade han avfärdande, »och sultanen behöver janitsjare till sin armé. Men inga söner kommer att hämtas denna gång, det är förändringar på gång.« De ljusa ögonen studerade hennes ansikte. »Du är gift?«

»Ja.«

»Med vem?«

»Du känner honom. Radomir.«

Branco höjde på ögonbrynen. »Det är visserligen länge sedan jag bodde här, men om det *där* är hans dotter måste jag säga att hon inte är lik honom. I alla fall inte Radomir som barn.«

»Sådant händer.« Janja förbannade sig själv för sin oförsiktighet. Barndomsvännen hade genast lagt märke till dotterns största brist. Varför kunde flickan aldrig lyda? Janja kände hur Jitka pressade sig mot henne bakifrån. »Varför har de skickat dig för att leta efter pojken?« sade hon i ett försök att avleda janitsjaren.

»Jag skulle samla in avgifterna.« Han drog på munnen. »Att jag skulle bli tvungen att jaga en simpel tjuv ingick inte i planen.«

Branco ropade något till en av männen och soldaten började högljutt och provande stampa i golvet. Han sökte efter hålrum.

»Din dotter är nyfiken och näsvis«, sade han och vände sig åter till Janja. »Det har hon efter dig.«

»Hennes högsta önskan är att bli janitsjar«, svarade hon med ett stolt leende – och blev rädd när hon såg att han rynkade ögonbrynen. Hennes vänstra hand for upp och rörde vid en halv silveramulett som hon bar i en tjock tråd runt halsen. »Hon kan vara en riktig yrhätta«, sade hon snabbt, »och även om hon ibland tar till knytnävarna tycker hon bäst om att dansa och sjunga. Striden överläter vi åt männen.«

»Då kommer hon att passa bra i sultanens harem om några år«, sade Branco fundersamt. »Hon är mycket vacker redan nu. Jag ska hålla ett öga på henne.«

Janja svalde. Nu hade hon själv sett till att det fanns någonting att hämta hos henne!

»Vad är ett harem?« hörde hon dottern fråga.

»Det är ett ställe där vackra unga prinsessor lever ett gott liv. Sultanen, världens mäktigaste man, väljer kanske dig till sin kvinna«, förklarade janitsjaren och gav henne en något vänligare blick, sedan svepte han med handen genom rummet. »Du kommer att sova på sidenlakan i mjuka sängar och bada i underbara källor. Smörja din hud med mjölk och honung. All god mat du kan tänka dig finns där, och konfekt, så mycket du vill. Allt du önskar kan du få. Du kommer att bli härskarinna i ett palats i stället för fånge«, nu hördes det gamla föraktet i hans röst, »i en gammal eländig stuga som en gång varit stall.«

Jitka hängde med blicken vid mannens läppar. Hennes mörkgrå ögon lyste och hon klappade ivrigt i händerna; ärmarna på hennes klänning gled ner och blottade hennes underarmar. »Det låter underbart!«

Janja stelnade till. Det droppformade, eldröda födelsemärket på vänster underarm blev synligt. Jitka måste ha glömt läderarmbandet som hon vanligtvis bar för att dölja det.

Branco såg det direkt, det var som om det röda lyste klarare än vanligt. »Vad... har hon det där från födseln? Det där märket?«

»Jitka, jag sade åt dig att gå ut«, utbrast Janja med hård röst, böjde sig fram och knuffade in flickan bakom sig. »Branco...«

Han lyfte handen, länkarna klirrade. »Det var länge sedan jag hette Branco. Jag heter Mohammad och följer Koranens regler och profetens ord«, tillrättavisade han henne bryskt. »Vad är det för tecken hon har på armen? Det är inget brännsår, utan det som man kallar för ett löfte bortom döden.« Han närmade sig henne hotfullt. »Är det så? Säg som det är. Jag har hört de gamla legenderna.«

Janja gjorde allt för att behärska sin rädsla. »Då ber jag dig att glömma vad du just såg, för gamla tiders skull, och...«

»Du har inget att oroa dig för«, avbröt han och stod nu rakt framför henne. Lågt, men med spänd röst tillade han: »Om du säger vem som *egentligen* är hennes pappa.«

»Radomir.«

»*Sanningen*, kvinna!«

Ingen av dem vek undan med blicken. För en kort stund tycktes tiden stå stilla – tills en vattendroppe föll till golvet mellan dem. Janitsjaren lyfte förvånat blicken och upptäckte en våt fläck i det grova, repiga taket. Träet runt omkring hade inte absorberat något vatten, vilket tydde på att det bara varit blött där en kort stund.

»Hur kommer man upp på vinden?«

Janja lade märke till vattnet ovanför sitt huvud först nu. »Jag förstår inte...«

Han knuffade henne åt sidan och lyfte häftigt armen med skölden; kanten dunkade i brädorna.

Alla kunde höra det skrämde skriket där uppfifrån.

Mohammad vrålade något på turkiska och drog sin kroksabel, han fick genast svar. Två av soldaterna tog tag i Janja, medan de andra sköt in bordet under det våta stället, klättrade upp och stack in sina sablar i springorna.

»Släpp mig!« Janja slet sig loss och föll, sedan kröp hon baklänges bort till Jitka. Barnet måste uppsöka en säker plats! »Spring«, befallde hon upprört. »Göm dig på platsen där vi brukar söka skydd när vi skär gräs åt getterna.« Hon tittade ut genom den

öppna dörren och såg fler män närma sig deras hus. Ännu fler soldater skulle komma in i hennes hem!

Jitka darrade i hela kroppen och stirrade på de turkiska krigarna som kom närmare under höga rop. »Vad är det, mamma?»

Hon kysste flickans panna. »Ingenting, lilla blomma. De kommer att upptäcka att jag inte gjort mig skyldig till något. Håll dig undan till dess.« Janja kom på benen, puttade barnet mot utgången – och greps i samma stund av soldaterna. »Spring, innan de får tag i dig! Jag kommer och hämtar dig när det är över.«

Jitka kämpade mot tårarna – och såg två beväpnade män stå på tröskeln. Utan att tänka sprang hon åt andra hållet, skuttade upp på stolen, vidare till bordet, öppnade fönstret och hoppade ut på gatan.

När hon skulle resa sig halkade hon och föll, men rullade instinktivt över axeln utan att slå sig. Lekarna och de långa strövtången genom skogarna hade gjort henne stark och smidig; men nu gällde det framför allt att vara snabb.

Jitka skyndade genom det iskalla regnet, hennes kläder blev genomblöta på några ögonblick. Hon sprang inte till stadsporten utan hem till Milan. Han hade varit en av hennes bästa vänner, ända tills de andra barnen började stöta ut henne, på grund av födelsemärket på underarmen och hennes påstått onda blick. Milan hade tagit avstånd, men han såg fortfarande vänligt på henne när de möttes. Därför ville Jitka helst söka skydd hos honom. Hon visste inte hur länge hon måste hålla sig gömd, och på natten kunde det lura hemska varelser utanför stadsmuren.

Flämtande nådde hon huset och knackade på. Milan öppnade och såg förvånat på henne. »Jitka?» Han kastade en blick ut i regnet. »Kommer du ensam? Så sent på kvällen? Vad...«

»De har tagit mamma«, förklarade hon kort. »Snälla, släpp in mig...«

Dörren öppnades på vid gavel och Milans pappa visade sig i öppningen. Han såg ut som en björn i sitt stora skägg, det långa mörka håret och de bruna byxorna. »Vem har tagit henne?» Han gjorde korstecknet och en gest som sades skydda mot det onda ögat.

Jitka darrade. »Turkarna!«

»Då har de sina skäl.« Mannen knuffade ut henne i det kalla regnet; hon var nära att trilla omkull. »Stick härifrån! De ska inte hitta dig här och göra oss olyckliga«, befalld han och slog igen dörren.

Jitka förstod inte. Hon såg Milans ansikte i fönstret; han såg fruktansvärt nedslagen ut. Hans läppar rörde sig, men flickan förstod inte vad han ville säga.

Steg och rop på turkiska hördes längs gatan. Förföljarna hade inte gett upp; det återstod ingenting annat än att följa moderns anvisningar. Nu hördes även klappret av hästhovar, vilket hon uppfattade som ett tecken på att janitsjaren deltog i hetsjakten. Hennes hjälte hade blivit en fiende, och hon beundrade honom inte längre för någonting.

Jitka fortsatte springa, tog omvägar, gömde sig gång på gång med klappande hjärta, tills hon till slut kunde slinka ut obemärkt genom Gruzans stadspört. Hon skyndade över ängarna, som fortfarande var fläckiga av snö. De små fötterna trampade på så snabbt de förmådde; flickan vågade inte ens kasta en blick över axeln. Rädslan för att hon skulle se förföljarna var för stor: om hon inte såg dem kunde de inte heller se henne, det var hennes fasta övertygelse.

Flämtande nådde Jitka klippformationen, där ett utskjutande parti stack ut som en enorm näsa av sten och erbjöd skydd undan stormen. Flickan kastade sig ner på marken i höet som var fuktigt och luktade get. Hon grävde sig in i det torkade gräset som en mus och spejade för första gången ut på staden från sitt gömställe.

Inga förföljare. Men det var för tidigt att andas ut. Jitka stirrade intensivt ut över ängen och iakttog vägen som ledde bort från Gruza.

Skymningen kom, kylan trängde sakta in i Jitkas kropp och fick henne snart att skaka av köld. Hon bad oavbrutet för sin mor, att inget ont skulle hända henne och att hon själv skulle räddas. Vem var det som hade gömt sig däruppe på vinden? Och varför just i deras hus? Hon fann inget svar.

Försjunken i tankar rörde hon vid eldmärket på sin arm. Jitka var van vid att man undvek henne på grund av det; men hon visste inte vad det betydde att janitsjaren hade frågat om hennes far.

Kvällningen övergick i natt. Regnet fortsatte att falla över landskapet, vattnet rann porlande ner genom sprickor i klippan, små rännilar flöt över stenen och bildade pölar. Trots kylan och den fasta föresatsen att mot moderns förmaningar återvända hem slöt Jitka ögonen och somnade.

I drömmen var hon hemma igen, tillsammans med sin mor – och en man!

Hon kunde inte se hans ansikte, det var någonting som skymde det hela tiden. Han var lång och kraftig, bar vackra kläder och hade smala, rena fingrar; på vänstra långfingret glänste en gyllene klackring. Hon kunde tydligt se sigillet: tre korslagda dolkpar, ett upptill, två nedtill.

De stod i köket, behaglig värme strömmade ut från spisen och det luktade kaka. Mannens ena hand höll om hennes mors arm. Hon skrattade lyckligt, gav honom en kyss och böjde sig ner till Jitka. »Hälsa på din pappa, min blomma«, uppmanade hon med ett glatt leende.

Drömmen slocknade i samma stund som Jitka koncentrerade alla krafter på att få en skymt av mannens ansikte. Hon hörde ett tyst knastrande och sprakande.

Jitka fick syn på en liten brasa som hade tänts i gömstället. Lågorna hade redan torkat halmen och hennes kläder. Värmen som hon hade känt i drömmen var verklig!

Hon reste sig, det torra gräset föll prasslande ner från henne. »Mamma?« Hon lyssnade, men kunde inte höra något. Regnet hade upphört, i stället svävade ett vitt hav av dimma över ängen, rörde sig och böljade mjukt i det lätta luftdraget. Stjärnor lyste på firmamentet. Jitkas andedräkt syntes som vit rök.

Hon rös, såg sig omkring efter spår, men upptäckte inget. Någonstans i natten skällde en räv, ytterligare en stämde in. Jitka blev plötsligt rädd.

»Mamma, var är du?« ropade hon och hasade närmare elden.

Hon tyckte sig se skuggan av en människa ila förbi på väggen bakom sig.

Hennes nackhår reste sig, hjärtat slog snabbare. Hon hade hört historierna om upiren, varelsen som lurade i mörkret och traktade efter de levandes blod. Kanske hade han tänt elden, för att kunna se sitt offer bättre?

Hon hörde en häst frusta, sedan rop av två mansröster. Metall slog mot metall. Jitka stelnade till när hon såg två lanternor lysa i dimman. Turkarna hade inte gett upp sökandet efter henne – och elden ledde dem direkt till hennes gömställe!

Hon kände en smekning över sitt hår, en mörk mansröst viskade hennes namn. »Jag skyddar dig. Var inte rädd och följ...«

»Nej!«

Jitka vågade inte vända sig om – hon bara sprang hemåt, bort från gömstället. Hellre råkade hon i turkarnas våld än mötte en upir!

Avståndet till porten tycktes bli längre för varje steg hon tog, som om en osynlig makt hela tiden drog staden närmare horisonten. Jitka sprang och sprang. Hon brydde sig inte om smärtan i sidan, att det blev tungt att andas och att blodet dunkade i hennes öron. Det var som om blotta ljudet av hennes hjärta hade kunnat locka förföljarna till sig; men liksom staden tycktes även de hållas på avstånd av en magisk hand. I ena stunden var de alldeles intill, i den andra såg hon ryttarnas lyktor långt borta. Det var uppenbart att männen inte hade upptäckt henne ännu; om allt gick väl skulle hon kunna ta sig tillbaka och skynda hem för att leta reda på sin mor. Jitka var fast besluten att ta en risk och smita igenom rakt mellan lyktorna, avståndet verkade tillräckligt stort för att hon med lite skicklighet skulle kunna passera obemärkt.

Dimman runt henne virvlade upp, tycktes bli tätare och... få liv! Den bildade virvlar och höga vågor ur vilka spöklika armar lösgjorde sig och sträckte sig efter henne; längre bort svallade den högre och högre, slukade stadsmurens konturer, röken ur husens skorstenar – och till slut stjärnorna.

»Halt!« befallde en mansröst som lät som janitsjarens. Hur hade han kommit så nära? Seldon klirrade, trampet av hovar kom emot henne. »Stanna där, flicka!«

Jitka sprang snabbare och snabbare. Såg hon fel – eller öppnade sig dimman framför henne? Det var som om hon skyndade fram längs en smal gata mellan höga murar. Och utan att behöva se sig om kände Jitka att det grå havet slöt sig bakom henne och skymde förföljarnas sikt!

Ett högt skrik hördes någonstans till höger om henne. Det svaga ljusskenet från en lykta dansade hit och dit, och hon såg silhuetten av en man som slog omkring sig med en sabel. Sedan dök en mörk skugga upp bakom honom, en mänsklig gestalt. Jitka såg att det blinkade och glittrade om gestaltens huvud, som av stjärnor. Kort därpå slocknade lampan och ytterligare ett skrik ekade genom natten, innan det tystnade abrupt.

»Helige Theodor, stå mig bi«, bad flickan och fortsatte springa. Mjölkvita spökfingrar smekte hennes ansikte, händer rörde vid hennes fläta och hon gnällde till.

Janitsjarens häst kom galopperande rakt emot henne ur dimman. Jitka kastade sig åt sidan. Men Mohammad struntade i henne, han sökte efter platsen där något förfärligt hade hänt med hans soldat.

Ytterligare ett skrik, och Jitka såg den andra lyktan slockna till vänster om sig. Glaset splittrades, vrålet övergick i ett tjut av fasa. *Heliga Guds moder*, ropade hon inom sig medan hon kämpade sig upp på fötter igen. *En upir rör sig i dimman! Snälla, låt honom stilla sin hunger med förföljarna och skona mig!*

Äntligen bröt hon igenom de kalla molnen som hade täckt hennes anlete, händer och kläder med fina vattendroppar, och hon stod framför ingången till Gruza. Den stora porten stod på glänt. Ytterligare en egendomlighet. Jitka trängde sig igenom. Inga vakter stoppade henne, ingen tilltalade henne och krävde att få veta vad hon gjorde ensam på gatan mitt i natten.

Hon smög hem genom de ensamma gränderna och gatorna. Hon tänkte inte mer på Mohammad och soldaterna, hon litade på upirens hunger. Jitka rös och var glad att hon sluppit se varelsen.

Inget ljus brann i fönstret till hennes hem, och när hon försiktigt kom närmare såg hon att dörren inte var stängd. Försiktigt steg hon in, hela tiden beredd att fly.

Allt såg ut som när hon hade lämnat huset, till och med fönstret stod fortfarande öppet. »Mamma, är du där?« Jitka gick genom stora rummet in till köket, vände tillbaka och gick in i sovrummet. Hon såg brädorna som låg på golvet; plankorna hade gått sönder, en mörk vätska klibbade vid brottytorna. Blod! Janitsjaren och hans folk hade brutit upp taket och hittat någon däruppe.

Men vem? Pojken? Hur hade han hamnat där? Jitka ställde en stol på bordet, klättrade upp och hävde sig upp genom hålet till vindskammaren, där modern förvarade gamla kläder och hade spänt upp tvättlinor. I mitten fanns en liten lucka som var den egentliga ingången till det lilla rummet.

Hon sökte igenom vindskammaren och hittade snabbt en till ingång: främlingen hade plockat bort takspån för att kunna ta sig in och ordna ett tillhåll åt sig; regnet hade runnit in och dropparna från taket hade avslöjat honom. Den efterspanade hade valt just hennes lilla hus som gömställe.

Jitka återvände till stora rummet och sökte förtvivlat efter ledtrådar som kunde tala om vad som hänt med hennes mor. Turkarna hade inte rört hennes saker, ingenting fattades. Det fanns inte heller några blodspår, således antog hon att de inte hade skadat hennes mor.

Jitka kände sig plötsligt mycket trött; osäkerhet och förtvivlan gjorde hennes lemmar oändligt tunga. Hon visste att ingen i staden skulle hjälpa henne och att det bästa vore att stanna där hon var. Flickan med den onda blicken och födelsemärket, som alla tyckte var så fult. Många sade också värre saker.

Hon gick fram till sängen där hon och hennes mor brukade sova. Hur gärna hade hon inte lagt sig i den och dragit täcket över huvudet, men hon vågade inte. I stället tog hon lakanet och kröp in i skåpet där hon kurade ihop sig på golvet. Lakanet lade hon över sig så att man inte skulle se henne med en gång. Ett gömsle, ifall turkarna kom till huset en gång till.

Jitka slöt ögonen och bad att modern skulle ligga bredvid henne när hon vaknade på morgonen eller väcka henne med en puss.

Allt runt omkring henne var varmt och rent. Framför henne öppnades en dörr. Den hemlighetsfulle mannen, som hon redan hade mött en gång i drömmen, klev in – hennes far! Han sträckte ut sina händer emot henne och drog henne till sig. Tacksam lät Jitka huvudet sjunka mot hans bröst, ville förlora sig i hans tröstande värme, hon kände hur hans långa lockar kittlade henne i näsan, när han reste sig och...

Jitka for upp. Det var ingen dröm – hon hörde steg som kom närmare! Sömndrucken märkte hon att dagen började gry. Skåpdörren stod öppen... hade den glidit upp av sig själv?

»Jitka, stig upp«, hörde hon Martin säga, bonden Lubomirs förman. Hon och modern arbetade hos honom, för att tjäna sitt uppehälle. En våg av lättnad fick henne att dra efter andan. Den snälle och vänlige mannen var inget hot – men han var inte heller hennes älskade mamma.

Hon drog av sig lakanet och såg in i den kraftiga och undersät-siga drängens skäggiga ansikte. Han bar enkla kläder av grov ull och en nött läderrock som skyddade honom mot kyla och regn; på huvudet satt en sliten brun hatt.

»Var är mamma?«

Martin satte sig bredvid henne framför skåpet. »Det är bäst att du bor hos mig ett par dagar«, sade han tyst och lugnande. Han drog bort ett par halmstrån ur hennes rufsiga hår och lät de falla till golvet. »Hon kommer tillbaka, det är jag helt säker på.«

Jitka svalde. »Var det janitsjaren? Vad hände?« De mörkgrå ögonen vandrade upp till det uppbrutna taket.

»Det sägs att pojken gömde sig däruppe. Men man hittade inget tjuvgods«, förklarade han. »Turkarna har tagit med sig din mor, pojken och hans familj. De förs till kadin, som ska utdöma ett straff.«

»Men vi...« Hjälploshet och raseri fick Jitkas ögon att fyllas av tårar. »Vi visste inte att han var däruppe.«

Martin tryckte henne intill sig och lät henne snyfta i hans armar. »Min husbonde har sagt att han ska se till att inget händer din mor. Hon är en god kvinna.«

Han reste sig och bar det gråtande barnet ut på gatan där ett enspann väntade. Martin satte henne på kuskbocken och lade ett tjockt, strävt täcke över hennes ben. »Vänta här. Jag hämtar dina saker.« Han försvann en stund in i huset och återvände med en korg full med kläder, sedan drog han igen dörren efter sig och satte sig bredvid henne.

En piskknall ljud, vagnen sattes i rörelse och rullade fram längs gatan. Jitka såg fönstren passera förbi på båda sidor om sig och kände igen några medlidsamma ansikten; andra gjorde tecken för att avvärja de onda besvärjelser som man tillskrev henne.

När hon kom förbi Milans hus stod han i fönstret och vinkade. Jitka ville lyfta armen, men förmådde inte röra den. Hon kunde bara tänka på modern, hennes kropp var som förlamad.

Vagnen skumpade och klirrade av kedjor när den åkte ut ur staden och styrde in på vägen mot storbondens gård.

Dagen bräckte, himlen var ljus. Jitka sökte med blicken över fälten efter spår av nattens händelser, men såg ingenting.

Dimman, som hade skrämt henne på natten, hade försvunnit sånär som på en envist kvardröjande bank intill den utskjutande klippan.

När hon tittade bort mot klipporna såg hon en orörlig mansgestalt stå under utsprånget och se efter henne. En underlig form som liknade ett stort nystan prydde hans huvud, men i skuggan kunde hon inte se vad det var. En turban? Det glimmade i den och hon trollbands av det mörkblå skimret.

Jitka såg på Martin. »Ser du den där mannen?«

»Var?« Förmannen vred på huvudet. »Jag ser ingen.«

»Men han är där borta, vid stenarna! Han...« Jitka sökte med blicken. Gestalten var försvunnen och det hemlighetsfulla glimret likaså.

Hon rös och fäste blicken på den gropiga vägen. Hade hon just fått en skymt av upiren? Jitka började be att hon snart skulle få åka hem igen. Tillsammans med sin mamma.

För inte länge sedan hade hon längtat efter att få uppleva äventyr och se nya saker. Den gångna dagen och natten var mer än nog.

3 april 1670
I närheten av Gruza (serbiskt område)
Osmanska riket

Oljelamporna i stugan brann med stadig låga och spred ett mjukt, varmt sken över kvinnorna som satt och sydde och broderade tillsammans.

Snön och kylan hade oväntat kommit tillbaka. Våren lät ännu vänta på sig, och därför tillbringade kvinnorna dagar och kvällar med handarbete. Alla hoppades att det snart skulle bli mildväder så att arbetet på åkrarna kunde börja.

Jitka satt på ett bord och sjöng sånger för kvinnorna, som vid denna tid varken hade nyheter från staden eller sagor och historier att berätta. Hon gjorde det med tårar i ögonen, för varje ton påminde henne om hennes mor. Janja hade inte bara lämnat sin begåvning i arv till dottern, utan också lärt henne många sånger som de brukade sjunga tillsammans i hemmet. De gamla visorna var så vackra att människor ofta stannade upp på gatan utanför för att lyssna.

Kvinnorna hade lagt märke till Jitka redan första dagen, när de sjöng tillsammans. Ingen av dem kunde jämföra sig med henne, ingen hade en sådan varm och samtidigt glasklar stämma.

Det glädde Jitka att se hur rörda kvinnorna blev i sina hjärtan, för hon sjöng varje sång för att hedra sin mor. Det var hennes sätt att uthärda saknaden och lindra smärtan i sin själ.

»Lilla näktergal, sjung sången om tårpilarna för oss en gång till«, bad en av daglönerskorna och såg upp från sitt broderarbete. »Jag har aldrig hört någon människa sjunga den så vackert som du.« Denna begäran följdes av gillande mummel.

Jitka log svagt, ställde sig på bordet och slöt ögonen. Sedan tog hon ett djupt andetag och höjde sin stämma, lyssnade till sig själv och kontrollerade varje ton, för att inget skulle bli fel, så som

Janja hade lärt henne. Men sedan drogs hon alltmer in i sången och gick till slut helt upp i den. Visan om pilträden på varsin sida om floden, vars silverglänsande blad färgades svarta av sorg över avskedet, hade aldrig låtit vackrare.

Kvinnorna lyssnade inte bara på sången, de kände smärtan i träden som böjde sina grenar för att röra vid varandra över vattnet och slutligen störtade ner i strömmen. Och när Jitkas framförande slutade med att floden kände medlidande med pilarna och lät dem slå nya rötter bredvid varandra på ett annat ställe, hade många av kvinnorna tårar i ögonen som de torkade bort så diskret som möjligt.

Jitka själv kände sig som ett av de olyckliga pilträden. Ingen kunde säga henne vad som hade hänt med hennes mor, vart man hade fört henne. Det var meningslöst att fly från gården eftersom hon inte visste var hon skulle söka henne. Alltså återstod inget annat än att stanna kvar hos Martin. Ett ensamt pilträd som önskade att floden äntligen skulle föra henne med sig.

Efter sista strofen var det stilla i stugan en lång stund. Kvinnorna var gripna av stämningen, här och var blänkta det avslöjande på en kind; alla hade upphört med att brodera och sy för att bara lyssna på sången.

»Det är en gåva, Jitka«, suckade daglönerskan. »En gåva som du har fått av Herren själv. Tacka honom varje dag för din röst, lilla näktergal.«

En annan kvinna strök med handen över hennes långa svarta hår. Jitka satte sig och tog emot kakbiten som man räckte henne som belöning för framförandet. Det var en torr, söt kaka som smakade ägg och mycket smör; till det drack hon en bägare med mjölk. »Jag tycker så synd om dig. Om jag bara visste hur, skulle jag hjälpa dig.«

»Ingen kan hjälpa oss, såvida det inte kommer någon med en armé och sopar ut turkarna ur landet«, klagade Anna, en gammal piga med djupa rynkor i ansiktet som tjänat hos storbonden i många år. »De tog min äldste son ifrån mig och gjorde honom till en muselman.«

»När var det?« frågade Jitka genast.

Anna betraktade henne. »Min pojke var nio år gammal den gången, i dag vore han trettioett. Jag skulle inte känna igen honom om han så stod mitt framför mig. Fan ta turkarna! I flera år har de stulit våra barn och tar de bästa ifrån oss. Min son var mycket försiktig, han skulle ha kunnat gå långt. Vem vet om han fortfarande lever.« Anna smuttade på sin bägare. »Jag kan inte ens sörja honom.« Hon sänkte huvudet.

»Jag hörde att det var Branco som tog med Janja«, sade Anka, en ung piga. »Var inte de lekkamrater?«

»Han sade att han heter Mohammad nu«, meddelade Jitka med munnen full.

»De ger de kristna barnen andra namn och driver ur dem allt de lärt sig«, sade Anna bittert. »De omskar Branco, kroppsligt och själsligt, tog vår tro ifrån honom och gjorde honom till en av dem... som de gjorde med min pojke.« Hon lade handen för ögonen. »Må fan ta dem«, avslutade hon och torkade bort tårarna med en snibb av förklädet.

Jitka suckade. Annas sorg smittade av sig, det blev allt svårare att tugga. Den läckra kakan hade med ens förlorat all sin smak.

»Det var inte rätt som skedde, att de tog dem med sig och att kadin lät det ske«, menade en ung piga vid namn Svanja. »De visste ju ingenting om pojken på vinden.«

Anna gav henne en sträng blick som sade åt pigan att tiga, men det var för sent. Hittills hade kvinnorna aldrig talat om Janja, åtminstone inte i Jitkas närvaro. Hon antog att det var av hänsyn. Men hennes olyckliga uppsyn och stämningen i rummet hade uppenbarligen fått Svanja att lösa tungans band.

»Jag har hört att man kan komma långt med pengar«, menade en annan piga. »Sultanens tjänstemän sträcker mer än gärna fram handen och är beredda att glömma både det ena och det andra.«

Jitka sköljde ner de sista smulorna med en klunk mjölk och sade oroligt: »Men vi har inga pengar. Bara vårt lilla hus.« Hon såg de torftigt inredda rummen framför sig, sotet från ljusen och spisen. »Vi får nog inte mycket för det. Och var skulle vi sova, om...« Hon snyftade till.

»Herreminje, du arma människobarn!« Anna lade snabbt bro-

deriet åt sidan och drog Jitka till sig i knät; gumman luktade som vanligt sprit. »Inga släktingar, inga syskon, ingen far, och nu har de tagit din mor ifrån dig också.« Hon strök flickan över håret.

Svanjas ögon vilade på eldmärket och ansträngde sig att göra korstecknet så omärkligt som möjligt, men Anna var uppmärksam.

»Ett sådant ofog«, snäste hon åt den unga pigan. »Den lilla har inte det onda ögat så sant jag lever. Den som har en sådan vacker röst bär inget ont inom sig.«

»Det har jag inte sagt heller«, svarade Svanja genast och rodnade, eftersom alla såg på henne.

Jitka var van att betraktas som en främling och väl förtrogen med den vidskepliga misstron som bara växte för varje år. Stadens invånare gjorde korstecknet och gick ur vägen för henne och Janja; det hade också hänt att man öppet okvädade dem, och övermodiga unga män hade mer än en gång hetsat varandra att kasta sten på deras hus och vråla att »häxorna« måste bort.

Jitka var säker på att inget av detta skulle ha hänt om hon haft en far hemma. Inte heller här, i kvinnornas krets, kände hon sig helt trygg. Så fort födelsemärket syntes blev pigorna avvisande – alla utom Anna –, som om hon bar på en sjukdom. Jitka hatade detta tecken, som hon inte rådde för och som gjorde henne till en utstött.

Anna tryckte henne till sig. »Jag lovar dig att hon släpps fri. Ni kommer att vara tillsammans igen. Du måste bara be ordentligt och tänka på henne varje dag.«

Jitka nickade. Allt det där gjorde hon redan.

»Och nu pratar vi om något annat«, sade den gamla pigan ut i rummet. »Flickan har det svårt nog som det är, och vi ska inte göra henne ännu mer ledsen med vårt dumma prat.« Hon gav flickan en kyss på pannan och satte henne på bordet igen. »Jelina, berätta en vacker historia för oss, med ett lyckligt slut.«

Två veckor senare hade man fortfarande inte hört något om Janja. För varje dag som gick blev Jitkas sånger allt mörkare. Även den muntraste visa färgade hon med sådan melankoli att var och en måste röras i sitt hjärta och sluta skratta. Kvinnorna talade inte om

den försvunna modern av hänsyn till flickan och storbonden Lubomir inskränkte sig till att en gång om dagen lägga handen på hennes axel och skaka på huvudet. Inga nyheter om hennes mor.

Efter ytterligare en oändligt lång eftermiddag i sällskap av de glatt småpratande kvinnorna blev Jitkas ögonlock tunga. Hon slumrade in... och vaknade plötsligt av att alla ljud runt omkring hade tystnat. Förskräckt öppnade Jitka ögonen och såg Martin stå framför henne. Han skulle just sträcka ut handen för att väcka flickan.

»Åh, så bra. Då behöver jag inte ruska liv i dig«, brummade han vänligt. »Kom med. Du har besök.« Alla blickar riktades mot förmannen, kvinnorna i rummet ställde alla samma outtalade fråga. Men något svar fick de inte. »Fortsätt arbeta, era nyfikna höns«, retades han med dem. »Ni får tids nog veta.«

Jitka fylldes av visshet. »Mamma!« ropade hon upphetsat och sprang förbi Martin ut i farstun.

Anna sträckte på halsen för att kunna se ut på gården genom fönstret. Där stod en droska utan emblem eller vapen på dörren, men den var stor nog att ha kostat sin ägare en mindre förmögenhet.

»Jesusmaria! Storbonden ska väl inte sälja henne?« muttrade Svanja och fick en arg blick av Martin, som sedan lämnade rummet för att följa flickan.

Jitka var framme vid ytterdörren, slet glädjestrålade upp den och gjorde sig beredd att med utsträckta armar kasta sig mot den älskade människa som utan tvivel väntade på henne på andra sidan.

Hennes framåtrörelse tog stopp mitt i ansatsen.

Framför henne stod en man på omkring trettio år. Han bar en vit skjorta och en mörkröd scarf om halsen. De svarta byxorna pryddes av sprund med mörkrött tyg och slutade i höga bruna stövlar med vikta skaft. Över skjortan bar han ett rockliknande ytterplagg av silvrigt och grått brokadtyg som nådde ner till knäna. I höger hand höll han en mörkgul sammetsmantel, som var försedd med talrika band och rosetter. Den imponerande uppenbarelse fick Jitka att kippa efter andan.

Mannen satte sig på huk framför henne. »Så du är Jitka?« frågade han med en tyst, mörk röst, som gjorde intryck av att aldrig behöva höjas för att göra sig förstådd.

Hon beundrade hans eleganta svarta mustasch och de välansade polisongerna. Håret hade han gömt under en vit peruk. Och den var *enorm!* Hennes mamma hade en gång berättat att somliga furstar tyckte det var stilfullt att sätta låtsashår ovanpå den egna kalufsen. Jitka hade skrattat den gången. Låtsashår – hur såg det ut? Men nu tappade hon nästan andan vid åsynen av de praktfulla lockarna. Peruken tornade upp sig en handbredd över huvudet och böljade ner i axellånga, mjuka vågor, som doftade parfym och var smyckade med pärlor och glänsande stenar. Jitka gapade häpet; hon ville sträcka ut handen för att röra vid håret och känna hur det kändes.

Men så hejdade hon sig. Den sagolika åsynen var underbart vacker, men påminde henne samtidigt om mannen som hon hade sett vid klipporna den där gången. Han kunde ha haft en sådan där peruk på huvudet!

De bruna ögonen vilade forskande på hennes anletsdrag, som om de sökte efter något. »Är det du eller inte, min lilla vän?«

Om det var han som betraktade mig den gången – då är han en upir! Jitka ville dra sig undan den underlige främlingen, men behärskade sig. Gestaltens peruk – om det nu inte var en turban – hade varit större och haft en annan form; dessutom mindes hon tydligt de blå gnistorna, och av dem syntes inget spår.

Martin tog ett steg fram bakom henne. »Det är hon, herre.«

Den okände sträckte fram höger hand som var handskklädd. Jitka fick syn på en klackring: tre korsade dolkpar. Det var... smycket i hennes dröm! »Tillåt att jag presenterar mig. Jag heter Karol Illicz. Det gläder mig att äntligen få lära känna dig.« Mannen log vänligt och höll alltjämt handen framsträckt. »Jag är din far, Jitka.«

Hon visste inte vad hon skulle säga. Hon vände sig hjälpsökande om mot Martin och såg på honom.

Förmannen skrattade godmodigt. »Kanske lite för mycket på en gång, eller hur? Men du kan lugnt tro på vad mannen säger:

han är din far och kommer hädanefter att ta hand om dig, tills din mor har återvänt.«

Först nu återfick hon talförmågan. »Men hon har alltid sagt att min far är död. Han var sultanens soldat och stupade i ett främmande land.«

»Så det är vad hon har sagt till dig?« frågade mannen roat. Någonting i hans röst fick henne att åter vända sig om och se på honom, som om hon styrdes av osynliga händer. En kort stund tyckte hon sig se något i hans ansikte, ett fint skikt av sot som blåstes bort av ett luftdrag. »Tycker du att jag ser död ut kanske?«

Inte alls. Han verkade mycket levande... och mycket snäll. De mörka ögonen glittrade skålmaktigt.

Martin skrattade också tyst. »Jag svär, Jitka. Jag känner honom... jag känner honom från...« Han stakade sig. När Jitka undrande tittade upp på honom såg hon att han krampaktigt lutade huvudet åt sidan och blinkade som om han hade fått något i ögat. »Jag känner honom«, upprepade han en gång till och log plötsligt saligt som en liten pojke, »sedan mycket lång tid tillbaka.«

Jitka rynkade pannan och såg stadigt på Karol. »Min mamma har sagt att min pappa heter Radomir.«

»Jaså, har hon sagt det?« Han log. »Det är typiskt henne. Hon har alltid retat mig med olika öknamn.«

»Men var har ni varit i alla år?«

»Åh, jag har kämpat och stridit«, förklarade han i lätt ton. »Och varje gång som jag ville hem till dig och din mamma fick jag nya order att bege mig till ytterligare ett slagfält. Har ni inte fått mina brev?«

Jitka skakade på huvudet.

Karol suckade djupt. »Så synd.« Han rörde vid peruken. »Vi har tur som får träffa varandra, Jitka. För inte så länge sedan blev jag svårt sårad, en bit av en kanonkula träffade mig i huvudet. Man vårdade mig i ett kloster och hade sånär gett upp hoppet om mig, tills Gud renade mitt förstånd från förvirringen.«

»I åtta år?« utbrast hon förebrående.

Karol såg upp på Martin. Det ryckte i förmannens ansikte, som

om han kämpade för att behärska sig. »Hon har rätt, eller vad säger du, gamle vän? Jag har inte varit någon vidare make och far. Kriget stod mig närmare än min familj. Det krävdes en kanonkula för att jag skulle komma hem.« Han lutade sig lite åt sidan för att Jitka skulle se droskan bakom honom. »Men sedan gav jag mig genast iväg för att träffa min hustru. Janjas öde har drabbat mig hårt, därför blev jag desto lyckligare när jag fick höra att du var välbehållen och väntade på mig här.« Han reste sig. »Jag har redan packat dina saker, vi åker med en gång.«

»Nu?« undrade Martin. Hans röst lät underligt ansträngd, som om han just utkämpat en hård strid. Fast han stod ju bara där. »Herre, det har blivit mörkt, och vägarna är inte de bästa. För att inte tala om rövarna som...«

Karol vinkade avvärjande med handen. Gesten var kort, men mycket bestämd och svepte undan förmannens alla invändningar, vilket förvånade Jitka. I vanliga fall lät sig Martin inte övertygas så lätt, inte heller av en gammal vän. »Jag fruktar varken tjälskott eller vilda män. Jitka, det finns mycket jag vill gottgöra dig och min hustru. Därför tänker jag så fort som möjligt tala med kadin och se till att Janja blir frigiven.« Han såg på Jitka och sträckte ut handen. »Vad säger du om det, dotter? Ska vi åka och befria din mor?«

Jitka teg. Å ena sidan hade mannens vänlighet vunnit en del av hennes förtroende, å andra sidan sade hennes förstånd att hon saknade bevis för att Karol verkligen var hennes pappa. En varnande röst sade henne att han kunde göra henne illa. Hade hon inte hört Svanja säga att storbonden skulle sälja henne, när hon sprang ut?

Som om han kunde läsa hennes tankar lyfte Karol handen så att hon kunde se ringen på hans finger. Vapnet var identiskt med det i hennes dröm. Denna nattliga, undersköna chimär hade visat henne hur framtiden med fadern skulle se ut: en återförenad familj i ett fint, ljusst hus... Drömmen hade efterlämnat en underbar känsla som varat länge efter uppvaknandet. Och nu stod en del av den levande framför henne och sträckte ut handen.

Karol tog inte illa upp av Jitkas tvekande tystnad. »Jag förstår,

min näktergal. Jag skulle också tycka det var underligt om en man plötsligt dök upp och hävdade att han var min far. Om du inte tror på Martins ord, så kanske det här är ett bättre bevis?« Han stoppade handen i rockfickan och drog fram en trasig amulett. »Din mor har den andra hälften, eller hur?«

Jitka kände genast igen den och nickade svagt. »Ni kanske har stulit den från min far.« *Men hur kan han veta mitt smeknamn*, tog en tyst röst till orda inom henne.

»Må Gud straffa mig om jag är en tjuv«, svarade Karol med en ögonblinkning. »Och varför skulle en skurk frivilligt ta med sig en liten flicka som bara suktar efter sötsaker och kakor hela tiden?«

»För att sälja mig... till sultanen«, sade Jitka, eftersom hon inte kom på något annat. »Till harem.« Hon tyckte själv att det lät dumt när hon sade det. Vad Karol sagt var säkert sant. Motståndet gav vika, längtan efter trygghet och hoppet om att få se modern övervann förnuftets varnande röst. På samma gång spred sig en känsla av värme och glädje inom henne. *Jag har en pappa! Och han har äntligen kommit för att hämta mig!*

»Nej, lilla näktergal. Sultanen vill inte ha några barn i sitt harem, det är ett som är säkert«, sade Karol och log lyckligt när den lilla handen lade sig i hans. Han tryckte den mjukt. »Jag kan inte säga hur glad jag blir över att vinna ditt förtroende.« Med dessa ord ledde han henne till sin droska. Martin följde dem och tog med korgen med Jitkas kläder. När han ville öppna droskdörren för att ställa in korgen trängde sig Karol emellan.

»Jag gör det där. Det är lite rörigt där inne. Jag har proppat in allt jag äger och det skulle rasa ner över dig som ett skred.« Han tog sakerna och hjälpte flickan upp på kuskbocken med en hand. »Tack så mycket, Martin.« Karol fiskade upp ett silvermynt ur rockfickan och tryckte det i förmannens valkiga hand. »Gå nu tillbaka innan ovädret börjar.« Martin nickade och sprang däriifrån. En vilt gestikulerande Anna ville skynda förbi honom, men han fångade upp henne innan hon hann ut; dörren slog igen med en smäll.

Jitka höjde huvudet och såg den stjärnklara himlen ovanför sig.

Inget tydde på att det skulle bli dåligt väder. »Jag skulle vilja säga adjö till de andra«, bad hon. »Och tacka storbonden för att han tog emot mig trots allt prat om mitt onda öga.«

»Jag har redan tackat Lubomir. Vi skriver ett brev till de andra. Nu måste vi ge oss av. Ovädret är snart här«, sade Karol och svingade sig upp bredvid dottern. Han lade ett täcke och en skyddande presenning av segelduk och läder över hennes ben. De båda skimlarna frustade förväntansfullt och ville iväg, fastän svetten fortfarande blänktes på flankerna efter den förra färden. »Är du beredd att börja ditt nya liv med mig?«

»Jag vet inte«, svarade Jitka lite blygt, eftersom modet på nytt hotade att svika henne. Tillit och häftig oro kämpade om övertaget inom henne och fick henne att känna sig osäker. Jitka såg bort mot fönstren i tjänstefolkets hus. Ingen syntes till där, inte ens Anna. Hon kände besvikelse över att ingen vinkade till henne och önskade lycka till.

»Jo«, sade hon med bestämd röst.

»Så ska det låta.« Han sköt in korgen bakom sig under en annan presenning, surrade fast den och tog piskan ur hållaren. »Du ska inte vara rädd för mig, dotter. Ingen kan skydda dig bättre från världens alla faror än jag.« Han såg henne djupt i ögonen.

»Då åker vi... far.«

Jitka satte fötterna mot bockens låga räcke, Karol smackade med tungan och svepte en gång med piskan över skimlarnas huvuden; gnäggande började de trava bort mot porten.

Redan efter ett par hundra meter märkte Jitka att moln skockade sig på himlen och dolde stjärnorna. Allt mer hotfulla formationer bredde ut sig och färgade firmamentet becksvart, så att det snart var omöjligt att utskilja något utanför ljuskretsen av lamporna som satt placerade på båda sidor om droskan. Färden gick genom ett kusligt mörker, men varken Karol eller hästarna verkade oroliga. Han manade dem till och med att öka takten.

Jitka vände på huvudet. Molnen tornade upp sig och tycktes sträva mot gården från alla håll. Det lyste och sprakade i deras inre, som om jättar slog enorma flintstenar emot varandra så att gnistorna flög.

KAPITEL 11.

4 april 1670

I närheten av Belgrad (serbiskt område),
Osmanska riket

Med ens urladdades flera blixtar över storbondens gård med ett sprakande, skärande ljud. Jitka skrek till av skräck och pressade händerna mot öronen.

Hon såg uppflammade eld på flera ställen i taken till lador och uthus; sedan sköt flammor upp ur tjänstefolksbostaden och mangårdsbyggnaden. »Vi måste tillbaka!« ropade hon skrämt.

Karol kastade också en blick över axeln. »Vi hade tur som kom iväg i tid«, ropade han genom dånet. »Föreställ dig vad blixterna skulle ha gjort med oss!«

»Jag hoppas att ingen blir skadad«, svarade hon så högt hon kunde, men den starka vinden slet orden från hennes läppar och slungade dem ut i mörkret.

Droskan svängde i en tvär högerkurva, och plötsligt syntes inte gården mer. Jitka bad för Martin och pigorna och att Gud skulle bistå dem med att släcka branden.

Medan hon bad räknade hon till elva blixtar som slog ner på platsen där gården stod.

DE FÄRDADES hela natten. Strax före soluppgången sade Karol att det var dags att ta en paus eftersom hästarna var för utmatade för att fortsätta. Först blev Jitka förvånad över att de stannade vid sidan av vägen, men sedan var hon tacksam att få gå till vila med sin far i droskan; skakandet på kuskbocken hade varit mycket ansträngande och gjort det omöjligt för henne att sova.

När hennes far öppnade dörren förväntade hon sig att få se någonting hemlighetsfullt där inne. Men bortsett från de tre resväskorna som låg staplade där kunde hon inte upptäcka något särskilt. Varför hade Karol inte låtit Martin öppna dörren?

Kanske skämdes han över lukten, tänkte Jitka, när hon sjönk ner på en av de stoppade bänkarna. Det luktade nästan som om den fina vagnen nyligen hade använts till att frakta slaktade grisar, en stickande, köttig lukt. Jitka ville just fråga fadern när tröttheten övermannade henne.

När hon vaknade stod vänstra dörren öppen. Jitka såg solen försvinna bakom horisonten. En mild vind strök genom träden och fick grenar och kvistar att svaja. Det var nästan som om de vinkade till henne.

Karol som stod framför droskan vände sig mot henne. »Har du drömt vackra drömmar, dotter?«

Hon tänkte efter. »Jag tror inte att jag har drömt något«, svarade hon ärligt och reste sig, sträckte på sig och lämnade droskan.

»Så tråkigt.« Han tog tag om hennes höfter och lyfte upp henne på kuskbocken. »Då lönade det sig knappast att jag lät dig slumra hela dagen.« Han blinkade till henne. »Vi är ena riktiga sjusovare, eller hur?«

Hon log tillbaka och betraktade honom när han spände för